

BONS AUGURIS EN L'ACTE INAUGURAL

Benvolguts companys i companyes.
Benvolguts amics i amigues.

1

Segurament que molts de vosaltres espereu —o temeu— de tornar a sentir, en aquestes primeres paraules meves, l'enfilall de totes les ciutats que han estat successivament la seu dels Col·loquis de Català. Els qui ja en sou participants assidus, podríeu corejar amb mi la famosa llista. Els qui hi acudiu per primera vegada, si heu llegit atentament la nostra primera circular —i no sou massa desmemoriats o massa distrets—, també en podríeu passar un examen (ara que n'és el temps). Estigueu tranquils: no ho faré. Sí que voldria precisar, tanmateix, que la nostra obsessió per recordar totes les anelles de la cadena no deixa de tenir la seva explicació. Una doble explicació. Per una banda, el balanç, ben positiu, de les nostres reunions, mirades tant des de l'angle de l'acció corporativa com de la remarcable aportació científica a la catalanística. Per l'altra, la lliçó de continuïtat que es desprèn dels nostres Col·loquis, la qual, si ja és prou meritòria considerada en si mateixa, ho esdevé més encara com a manifestació d'una cultura que es debat amb les ingents dificultats que tots sabem (perquè les vivim sens parar). Per això em plau de fer present simplement que, amb el Col·loqui que estem inaugurant, la cadena compleix vint anys: de 1968 a 1988. I ho faig avui per tal com —per raó de la periodicitat

triennial dels colloquis— hauríem d'esperar massa per a festejar un aniversari amb una xifra tan rodona. Tenim vint anys. Que aquesta commemoració ens estimuli a tirar endavant amb eficàcia i amb dignitat.

2

Si estenem la nostra mirada retrospectiva al període de tres anys que ens separa del Colloqui precedent, el de Salou i Tarragona de 1985, podríem referir-nos a copioses constatacions. En faig una breu selecció. El 1986 tingué lloc el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Ni és aquest el lloc adequat per a parlar-ne, ni jo la persona a qui correspongui de fer-ho. Lloat i discutit, enaltit i bescantat, tant en general com entre membres de la nostra Associació, cal esperar, per a fer-ne un judici objectiu, la publicació de les Actes i l'aplicació de les conclusions. També, del darrer Colloqui ençà, han tingut lloc les Segones i les Terceres Jornades sobre la Llengua Normativa, amb la col·laboració de força socis de l'AILLC. Se'ns han donat a conèixer enquestes sobre els progressos de la coneixença del català, però continuem esperant, amb interès i també amb inquietud, la publicació de dades sobre l'ús de la llengua. Una bona florida de tesis doctorals i una excellent i rica bibliografia han marcat els tres anys. També vosaltres hi heu jugat un paper important. Perdoneu que hi introdueixi un aspecte personal, però no em sé estar de recordar que a la Torre Vella de Salou, el 1er. d'octubre de 1985, durant el VII Colloqui, m'oferíreu els dos primers volums d'una Miscel·lània que tinguéreu la gentilesa de dedicar-me. La publicació del vuitè —i darrer— volum coincideix amb la celebració del present VIII Colloqui. A un ritme lent —molt més lent que jo no ho voldria— regracio per escrit tots els qui hi heu col·laborat. Però tindria per mancat de cortesia de no dir-vos-ho d'una manera global en aquest moment.

Mentrestant, no minven les nostres polèmiques sobre la llengua catalana: sobre el seu futur —que n'hi ha que jutgen incert—, sobre la mena de català de què ens hem de valer en els diferents nivells de comunicació, etc. En més d'una avinentesa he dit que en

parlem massa. Per la seva banda, l'AILLC no ha deixat de manifestar-se, quan ha calgut, sobre temes d'actualitat de la llengua, de l'ensenyament, etc. I això, malgrat que els seus objectius fonamentals són l'estudi i la recerca de la llengua i la literatura. Aquesta labor es descabdella en el silenci típic de la investigació, per més que —quan es tracta de l'ensenyament— no deixi de fer sorollosament acte de presència en la vida social... També en aquests tres darrers anys ha prosseguit el notable creixement de l'AILLC —espectacular i tot—. En tindrem una prova tangible en la nova edició del repertori de catalanòfils, ja en premsa. Josep Massot ens en parlarà un dia d'aquests.

3

Tothom sap que els temes dels nostres Colloquis són establerts per la Junta de Govern, que així pot fixar una política de continguts científics. És obvi, així mateix, que hi ha temes obligats «ratione loci» i d'altres supeditats a una línia, la que dibuixa la Junta de Govern. Aquesta, atès l'indret on tenen lloc les sessions que ara iniciem, fixà, com a tema principal del Colloqui, «Occitània i els Països Catalans». Se n'ocupen quatre ponències de lingüística i quatre de literatura. El segon tema escollit ha estat la «Problemàtica de la Decadència». Ara són tres ponències de lingüística i tres de literatura les que s'hi refereixen. La Junta de Govern, en fer-ne les atribucions, tingué interès a combinar-hi èpoques temàtiques, mètodes de treball representats pels diferents ponents i àdhuc llurs provinences geogràfiques.

Quant a les comunicacions de lliure presentació, que majoritàriament tenen molt a veure —com havia estat demanat— amb els dos temes generals del Colloqui, em plau de posar-ne en relleu el nombre i la varietat, sobretot tractant-se d'especialitats que no són justament les que tenen més conreadors. Heus ací una altra prova de la puixança de la nostra Associació.

De més a més, el Colloqui acull amb plena satisfacció la taula rodona sobre la situació actual de la literatura catalana, organitzada i presentada per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

4

Pel que fa al Comitè Organitzador del Colloqui, és cert que jo hi figuro com a President, i que no sóc pas un intrús a la Universitat que n'és l'amfitriona. Però és fàcil de comprendre que la meva tasca de President no havia d'ésser massa pesada. El seu pes es trobava en proporció inversa a la distància —400 quilòmetres— que em separava del lloc on es coïa la preparació del Colloqui. Això em dóna llibertat per a dir ací públicament que el Comitè Organitzador ha treballat a fons i amb eficàcia. Ningú dels seus altres membres no em desmentirà si afirmo que la feinada de més responsabilitat ha caigut damunt Michel Camprubí. Camprubí ha fet, en el decurs dels dos o tres últims anys, reiterats viatges a Barcelona. Ens hi hem reunit, hem redactat les circulars, hem pres decisions sobre les comunicacions, hem visitat institucions i organismes, hem preparat els actes socials i culturals. Sovint ens hi ha acompanyat Josep Massot, Secretari de l'Associació, a qui no se li escapa mai res.

Els esforços i l'actuació de Michel Camprubí tenen més valor encara si pensem que aquest Comitè Organitzador quedà atuit per la desgràcia tot just començada la seva singlada. La mort sobtada de Christian Anatole —que n'era membre— el 10 de juliol de 1987, a la ratlla dels cinquanta anys, amputà un valuós element del Comitè en el qual tots els seus companys tenien posades moltes esperances. Professor de literatura comparada a la Universitat, Anatole era un home polifacètic: italianista, occitanista, catalanista (més ben dit: especialista en temes andorrans), historiador dels moviments religiosos (sobretot en terres occitanes). La seva presència al Comitè Organitzador era penyora d'una aportació assenyada i eficient. Puc donar testimoni de la immensa sensació d'orfenesa que s'emparà dels nostres amics del Comitè, arran de la seva desaparició. Jo us demano d'exterioritzar el sentiment que ja sé que a hores d'ara és compartit per tots, dedicant un minut de silenci a la seva memòria.

Moltes gràcies.

Malgrat l'adversitat alludida, malgrat que el President viu a

Barcelona i una altra vocal viu a París, la resta de membres del Comitè Organitzador han collaborat amb fe i amb entusiasme a la preparació del present Colloqui. No oblidem que diversos d'ells són catalans d'origen o fills de catalans. No cal dir que, a partir d'aquest moment, en què es posen en marxa les previsions, el Comitè Organitzador vetllarà perquè tot es descabdelli sense dificultats, i que tots vosaltres podeu acudir-hi davant qualsevol eventualitat que sorgeixi.

5

I ja ben poca cosa més, companys i companyes, amics i amigues. El Comitè Organitzador us dona la benvinguda a la ciutat de Tolosa de Llenguadoc. Els qui hi hem vingut dels Països Catalans —així com els catalanòfils d'altres terres— no ens hi podem sentir forasters. Capital del reialme visigòtic abans que no ho fos Barcelona. Representada pel comte Ramon VI, com els catalans ho eren per Pere I de Catalunya-Aragó, quan ambdós foren vençuts a Muret, el 1213. Seu de la «Sobregaya Companhia dels Set Trobadors de Tolosa» (1323), que aviat havia de tenir la seva rèplica amb els jocs florals o de la «Gaia Ciència», instituïts a Barcelona el 1393 per Joan I. No acabaríem, si volguéssim amuntegar els innumbrables títols que ens han lligat amb Tolosa en el decurs dels temps. Aquesta ciutat, que en el segle present acollí tants fugitius de casa nostra amb motiu de la desfeta de 1939, i que homenatjà Pompeu Fabra, en ésser investit com a Doctor Honoris Causa per la seva Universitat el 5 de juliol de 1945, avui rep el VII Colloqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes. Faig vots perquè els seus treballs científics i el seus encontres humans quedin dignes del marc dins el qual es desenvoluparan.

Gràcies.

A. M. BADIA I MARGARIT

Tolosa de Llenguadoc
13 de setembre de 1988

